یادداشت

مسعود پویا؛ خبرنگار

۲ علامت سؤال بزرگ فجر چهلم همچنان بی‌پاسخ مانده است

تا جشنواره سال آینده فرصت دارید

با گذشت بیش از ۳ هفته از پایان جشنواره، هنوز پاسخی برای ۲ علامت سؤال بزرگ فجر چهلم یافت نشده است.

۱- چه‌کسی اسامی برندگان را لو داد؟
۲-استناد دبیر جشنواره بر مخدوش بودن آرای مردمی که به حذف سیمرغش انجامید چه بود؟
در هر ۲ مورد وعده بررسی و پاسخگویی داده شد و نهایت اتفاقی که در این چند روز رخ داده توضیح عجیب سایت لودهنده اسامی برگزیدگان و پاسخ روابط‌عمومی سازمان سینمایی بوده و البته تکرار ادعای دستکاری در آرا توسط تهیه‌کننده یکی از فیلم‌های حاضر در جشنواره. جز این انبوهی شایعه و خبرهای غیررسمی هم وجود داشته که نه می‌شود کاملا پذیرفتشان و نه در این فضای مه‌آلود می‌توان به کل انکارشان کرد. آنچه واضح است بی‌حاصل بودن سیاست سکوت و صبری است که سازمان سینمایی در پیش گرفته است. البته در موضع‌گیری‌های رسمی همیشه وعده پیگیری این دو گاف بزرگ جشنواره چهلم داده می‌شود ولی به‌نظر می‌رسد ملاحظاتی وجود دارد که مانع از پاسخگویی به این ۲ پرسش واضح و مشخص شده است. حالا این ملاحظات چیست خودش نکته‌ای است که بر ابهامات موجود می‌افزاید. در مورد منبع لودهنده اسامی برگزیدگان جشنواره، در فضای مجازی اطلاعاتی منتشر شده که خب خیلی قابل استناد نیست.

دوستان سازمان سینمایی از ما خواهش کردند دست نگه‌داریم

در مورد ماجراهای حذف سیمرغ مردمی ماجرا فراتر از شایعات فضای مجازی است و سازندگان یکی از فیلم‌های جشنواره گفت‌وگوهایی با رسانه‌های رسمی انجام داده‌اند. مثل گفت‌وگویی که عباس نادران اخیرا با یکی از رسانه‌ها انجام داده است. اینها بخش‌هایی از صحبت‌های تهیه‌کننده فیلم «شادروان» است که در رادیو گفت‌وگو پخش شده است:

■ سیمرغ مردمی تصمیم دبیر جشنواره و مسئولان سازمان سینمایی بود و هرگز مطالبه ما حذف این جایزه نبود و براساس اسناد و مدارکی که داشتیم به‌دنبال احقاق حق فیلم شادروان و مخاطبان خود بودیم.
■ از همان روز اول جشنواره در سالن‌های مختلف اطلاعات زیادی از حجم بالای تخلفات به‌دست آوردیم و متوجه شدیم تعداد زیادی از مخاطبان فیلم امکان رأی دادن ندارند.
■ این را برای نخستین بار می‌گویم که در ایام جشنواره علاوه بر ما ۳ فیلم «مردبازنده»، «دسته دختران» و «برف آخر» هم به آرای منتشر شده معترض بودند که ۴، ۵ جلسه با رئیس حراست سازمان سینمایی، مسئولان سمفا و رئیس سینما شهر برگزار کردیم که در نهایت آنها به این نتیجه رسیدند که تفکیک آرای مخدوش و سالم غیرممکن است حتی با یک محاسبه ساده ریاضی هم به این نتایج اعلامی نمی‌رسیم و برخلاف اینکه عنوان می‌شد نظرسنجی کاملا سیستماتیک است، کاملا مشخص بود ثبت آرا توسط یک فرد و به‌صورت غیرسیستماتیک انجام می‌شود و به‌خاطر همه این موارد تصمیم به لغو این جایزه گرفتند.
■ هر کسی که فکر می‌کند ما برای بازارگرمی و فضاسازی بحث تخلف رأی‌گیری را مطرح کردیم، بیاید تا اسنادمان را نشانش دهیم.
■ قصد داشتیم تخلفات صورت گرفته را رسانه‌ای کنیم و این مطالبه کاملا بر حقی است اما بعد از لغو اهدای این جایزه، دوستان سازمان سینمایی از ما خواهش کردند که دست نگه‌داریم و گفتند خودشان در حال بررسی موضوع هستند! و من همچنان خودم منتظر اعلام نظر آنها هستم.

سازمان سینمایی سکوتش را می‌شکند؟

نکاتی که تهیه‌کننده فیلم شادروان مطرح کرده و مشابهش را در روزهای پایانی جشنواره هم از او و کارگردان شادروان شنیده بودیم را بگذارید کنار اعتراض تهیه‌کننده فیلمی که تا روز آخر صدرنشین جدول آرای مردمی بود و اعتقاد داشت به فیلمش ظلم شده است. بالاخره حق باید با یکی از این ۲ طرف باشد. دبیر جشنواره هم که با حذف سیمرغ مردمی، عملا اتهامات وارده از سوی تهیه‌کننده شادروان را تأیید کرده است. مشخص نیست سازمان سینمایی چه خط قرمز و معذوریتی دارد که از اعلام موضع صریح خودداری می‌کند. شاید دوستان روی فراموشی ماجرا در گذر زمان حساب باز کرده‌اند و شاید هم فکر می‌کنند برای پاسخگویی تا جشنواره سال آینده فرصت دارند!

عکس: مهدی آزادبخت

نوای سازهای نواحی در وحدت

سرپرست ارکستر موسیقی نواحی ایران از چگونگی تشکیل این ارکستر گفت

موسیقی

فهیمه پناه‌آذر
روزنامه‌نگار

شب گذشته (۱۷اسفند) تالار وحدت میزبان ارکستر موسیقی نواحی ایران بود؛ ارکستری که با اجرای برنامه‌ای به بهانه هفته بزرگداشت حکیم نظامی، از آن رونمایی شد و سرپرست این ارکستر امیدوار است که حمایت‌های دولتی و وجود اسپانسر در بخش خصوصی بتواند باعث بقای این ارکستر باشد.
ارکستر موسیقی نواحی ایران برای نخستین بار به اجرای برنامه پرداخت. پیشینه تشکیل آن به گروه موسیقی‌سازی‌نه بازمی‌گردد. پیمان بزرگ‌نیا، سرپرست این ارکستر به همشهری می‌گوید: «برای تشکیل این ارکستر نزدیک به ۱۰سال کار کردیم. از دهه ۸۰ که گروه‌سازی‌نه تشکیل شد به فکر ایجاد یک ارکستر منسجم از موسیقی نواحی بودیم و در این سال‌ها کارهای پژوهشی انجام دادیم تا اینکه ارکستر تشکیل و از آن رونمایی شد. معتقدم موسیقی نواحی از شمال تا جنوب، چون زنجیره به هم متصل است و این مملکت با چنین گستره فرهنگی نیاز به یک ارکستر بومی با حفظ اصالت‌ها دارد».

حضور ۵۲نوازنده از سراسر ایران

گروه موسیقی‌سازی‌نه در این سال‌ها به اجرای برنامه‌های مختلف پرداخته است. به گفته بزرگ‌نیا، این ارکستر از بخش‌هایی از موسیقی اقوام و نواحی ایران براساس ظرفیت‌ها و سازبندی‌ها، تشکیل شده است. در این ارکستر ۵۲نوازنده از مناطق مختلف ایران حضور دارند و ۱۰خواننده پیشکسوت، ارکستر را همراهی می‌کنند. بزرگ‌نیا در توضیح بیشتر می‌گوید: «ابتدا هدفمان اشتراک‌گذاری فرهنگ موسیقی اصیل ایرانی بود و در این ارکستر ۷۰نفر روی صحنه رفتند. این ارکستر نیاز به پشتیبانی دارد و نخواستیم یک‌شبه چنین ارکستری را راه‌اندازی کنیم. برای ایجاد این ارکستر تمام هنرمندان کشور کمک کردند و اگر حضورشان نبود ارکستر موسیقی نواحی راه‌اندازی نمی‌شد».

نبود بودجه و تمرینات آنلاین گروه

وی از تمرینات می‌گوید و اینکه به‌خاطر نبود حمایت مالی، پراکندگی هنرمندان، گروه ۳سال به شکل آنلاین تمرینات خود را پیش برده است. بزرگ‌نیا امیدوار است این ارکستر که کاملا از سازهای ایرانی و آوا و موسیقی ایرانی تشکیل شده بتواند به حیاتش ادامه دهد.
وی معتقد است که وقتی ارکستر درباره موسیقی نواحی تشکیل می‌شود نباید از متدهای غربی استفاده کرد. بزرگ‌نیا اضافه می‌کند: «نخواستیم از موسیقی و روش‌های موسیقی غربی تقلید کنیم، متد و روش خاص خودمان را داریم و تلاشمان این است که آیندگان بتوانند از ما تقلید کنند». این گروه ۷۰نفری در اجرایشان موسیقی ۱۱منطقه ایران را اجرا کردند؛ از ترکمن تا آذربایجان و از موسیقی کردستان و کرمانشاه تا موسیقی نواحی جنوب و جنوب‌شرق ایران. به‌گفته بزرگ‌نیا برخی از هنرمندان سازهای این گروه ارکستر را ساخته‌اند.

امیدواری برای اجرای برنامه‌های بین‌المللی

سرپرست این گروه از برنامه‌هایشان برای اجراهای بین‌المللی می‌گوید: «موسیقی نواحی ایران ظرفیت جهانی شدن را دارد. به‌شخصه در خیلی از اجراهای خارجی دیده‌ام که خارجی‌ها چقدر نسبت به حتی داستان‌هایی که روایت می‌شود، علاقه نشان داده و آوازهای نواحی ایران را مشتاقانه دوست دارند. اگر حمایت باشد این گروه به‌واسطه تکثر و تنوع در اجرا می‌تواند فرهنگ موسیقی ایران را به کشورهای دیگر معرفی کند. قصد داریم در آینده در کنار اجرای موسیقی نواحی مختلف، حرکات نمایشی را هم داشته باشیم».
این هنرمند از برگزاری جشنواره موسیقی نواحی هم گله می‌کند و با اشاره به اینکه جشنواره خروجی ندارد، می‌گوید: «کارهایی که درباره موسیقی نواحی می‌شود باید با پژوهش و برنامه‌ریزی منسجم باشد. گروه‌های فعال در زمینه موسیقی نواحی حامی ندارند اما جشنواره‌ای برگزار می‌کنیم که با وجود هزینه میلیاردی، هیچ خروجی‌ای ندارد. جشنواره‌ها نمی‌توانند چندان به لحاظ مادی به هنرمندان نواحی کمک کنند اما معتقدم اگر برنامه‌ریزی منسجم باشد، این رویدادها می‌توانند جایگاهی برای ثبت و ضبط آثار و معرفی هنرمندان شاخص مناطق و گمنام در کشور باشند».
در رونمایی این ارکستر قطعات معروف موسیقی نواحی نواخته شد و آوازهای معروف خوانده شد. یکی از اینها نظامی خوانی بود که با توجه به هفته بزرگداشت نظامی در این برنامه اجرا شد.

خانه سینما تعطیل نمی‌شود

جامعه اصناف سینمایی کشور: حکم دیوان عدالت اداری فقط شامل ۳صنف است

سینما

در حالی که گفته می‌شد حکم دیوان عدالت اداری مبنی بر ابطال مصوبه عضویت اصناف سینمایی در وزارت کار، فعالیت خانه سینما را تحت‌الشعاع قرار خواهد داد، جامعه اصناف سینمایی کشور با صدور بیانیه‌ای ضمن ارائه توضیحاتی، شائبه تعطیلی خانه سینما را رد کرد. در بخشی از بیانیه خانه سینما چنین آمده است: «تصمیم دولت در مورد تأسیس انجمن‌های صنفی سراسری بخش فرهنگ، هنر و رسانه با تصویب آیین‌نامه با ۷بند بنا بر اصل ۱۳۸ قانون اساسی و در راستای اهداف مندرج در بند(چ) ماده ۹۲ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به‌منظور تأمین امنیت شغلی و تسهیل فعالیت‌های شغلی و صنفی شاغلین بخش فرهنگ، هنر و رسانه در ۱۹آبان‌ماه سال ۱۳۹۸ توسط هیأت وزیران تصویب گردیده است. شایان ذکر است این مصوبه از برنامه توسعه چهارم جزو وظایف دولت قرار داشته است.»

ابطال مصوبه به‌دلیل دادخواست ۲شخص حقیقی

این‌طور که در این بیانیه آمده، دادخواست ۲شخص حقیقی به دیوان عدالت اداری باعث شده هیأت عمومی این دیوان با استناد به‌نظریه فقهی شورای نگهبان، مصوبه دولت را ابطال کند. خانه سینما از این دو نفر که به دیوان عدالت اداری دادخواست ارائه کرده‌اند، نام نبرده است، ولی گفته می‌شود ارائه این دادخواست محصول اختلافات و انشعاب‌های یکی از اصناف خانه سینماست.
مطابق دادنامه منتشرشده دیوان عدالت اداری، به‌علت آنکه شروط اسلام، ایمان و وثاقت (امین بودن) برای اعضای انجمن‌های صنفی تخصصی و همچنین کانون فراگیر سراسری انجمن‌های صنفی فرهنگ، هنر و رسانه ذکر نشده، ۳بند از این مصوبه را باطل اعلام کرده است؛ بنابراین انجمن‌های صنفی کارگری و همچنین خانه سینما که از این طریق در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تاسیس شده‌اند، این مبنای قانونی خود را از دست داده‌اند.

فقط ۳صنف مشکل دارند

اما چرا تصمیم دیوان عدالت اداری به تعطیلی خانه سینما نمی‌انجامد؟ توضیح خانه سینما در این رابطه روشنگر است: «ارتباط صنوف سینمایی و خانه سینما با آیین‌نامه ابطال شده هیأت وزیران تنها ناظر بر متوقف شدن روند تأسیس و ثبت ۳انجمن صنفی سراسری است که مطابق با همین مصوبه و قوانین موضوعه وزارت کار در حال طی کردن مراحل تأسیس، ثبت و فعالیت بوده‌اند؛ نه همه انجمن‌های موجود در خانه سینما یا کلا خود خانه سینما. برای روشن‌تر شدن موضوع باید گفت از بین ۲۳ انجمن صنفی رسمی ثبت شده دارای شناسه ملی و ۹ انجمن دیگر که در حال طی کردن روند ثبت و دریافت شناسه هستند تنها ۳انجمن صنفی علاوه بر داشتن سوابق ثبتی در اداره کل کار استان تهران موفق به احراز شرایط انجمن‌های صنفی سراسری ذیل این مصوبه نیز شده بودند که با رأی اخیر دیوان عدالت اداری تنها اعتبار هویت سراسری و کشوری آنها موقتا دچار اختلال شده است که به‌طور طبیعی و براساس هویت حقوقی جاری خود یعنی انجمن صنفی کارگری مربوط به استان تهران به فعالیت‌های خود همچنان ادامه می‌دهند.» به این ترتیب به‌نظر می‌رسد حکم دیوان عدالت اداری مانعی برای خانه سینما ایجاد نمی‌کند. براساس توضیحات ارائه‌شده فقط ۳ صنف مشکل دارند که منع قانونی‌شان هم فقط شامل فعالیت کشوری می‌شود و این اصناف در قالب انجمن‌های صنفی کارگری می‌توانند در استان تهران فعالیت کنند. البته که ایران فقط تهران نیست و باید برای مشکل پیش‌آمده تدبیری اندیشید؛ تدبیری که شاید ثبت اصناف در وزارت ارشاد باشد.

ناظری از خراسان می‌خواند

آلبوم

از شهرام ناظری آلبوم خنیاگر منتشر می‌شود. به گزارش همشهری، خواننده پیشکسوت موسیقی ایران- هفته آینده تازه‌ترین آلبوم خود را برگرفته از موسیقی شمال خراسان و با همراهی «مسعود خضری» - استاد دوتار- منتشر خواهد کرد. ناظری در این اثر از اشعار شاعران کلاسیک قرن سوم و چهارم بهره‌برده و همچنین در چند قطعه نیز از اشعار «ملک‌الشعرای بهار» استفاده کرده است. ناظری سابقه قابل توجهی در توجه به موسیقی نواحی ایران داشته است و درباره موسیقی شمال خراسان بر این اعتقاد است که: «خراسان از نظر فرهنگ موسیقایی به‌خصوص دوتار وضعیتی دارد که در جهان کم‌نظیر است. شاید اگر روزی موسیقی‌ها را بررسی کنند، یکی از مهم‌ترین بخش‌های موسیقی، دوتار خراسان باشد. همینطور موسیقی اقوام ایرانی؛ که موسیقی هر قوم برای خودش دریایی است. موسیقی خراسان استخوان‌دار است.» این آلبوم شنبه هفته آینده در موزه موسیقی شهرداری تهران رونمایی می‌شود. ناشر آلبوم خنیاگر شرکت صوتی و تصویری سروش است.

عکس: همشهری/ فرشاد عباسی

خبر

انتقاد اسپیلبرگ از آکادمی

استیون اسپیلبرگ فیلمساز مطرح سینمای هالیوود در اظهاراتی نگرانی و ناامیدی خود را از تصمیم آکادمی اسکار مبنی بر اینکه مراسم اهدای جوایز در ۸رشته سینمایی در سال ۲۰۲۲ به‌طور مستقیم پخش نخواهد شد، ابراز کرد. اسپیلبرگ که نامزد دریافت جایزه اسکار بهترین کارگردانی نیز شده است، اعلام کرد: تصور می‌کنم سینما بزرگ‌ترین رسانه‌ای در دنیا باشد که در آن همه با همکاری یکدیگر کار را به سرانجام می‌رسانند. همه ما با هم و با همکاری یکدیگر فیلم می‌سازیم و در واقع بخشی از یک خانواده هستیم.او افزود: احساس می‌کنم در مراسم اسکار کسی بالاتر از خط قرار ندارد همانطور که کسی هم زیر خط قرار نمی‌گیرد. همه ما در یک خط و در یک راستا بیشترین توان خود را برای ارائه بهترین داستان‌ها به‌کار می‌بریم. طبق اعلام آکادمی اسکار، مراسم اعطای جوایز در ۸رشته مستند کوتاه، تدوین، چهره‌پردازی، موسیقی متن، طراحی تولید، انیمیشن کوتاه، فیلم کوتاه و صدا، یک ساعت قبل از شروع پخش زنده در داخل سالن دالبی برگزار می‌شود و برندگان این جوایز در قالب ویدئوهایی در پخش زنده معرفی می‌شوند.

خبر

درخشش قدرت سگ در ونکوور

حلقه منتقدان ونکوور فیلم «قدرت سگ» را به‌عنوان بهترین فیلم سال ۲۰۲۱ برگزید. به گزارش هالیوود ریپورتر، فیلم «قدرت سگ» در رشته بهترین فیلم رقابیی نظیر فیلم‌های «کودا» به کارگردانی سیان هدر و «بلفاست» ساخته کنت برانا را شکست داد. حلقه منتقدان ونکوور همچنین دنیس ویلنوو کارگردان «تلماسه» را به‌عنوان بهترین فیلمساز ۲۰۲۱ انتخاب کرد. آدام مک کی و دیوید سیورتا نیز جایزه بهترین فیلمنامه را برای فیلم «به بالا نگاه نکن» از آن خود کردند. آندرو گارفیلد نیز به‌دلیل نقش‌آفرینی در فیلم «تیک، تیک... بوم» جایزه بهترین بازیگر مرد حلقه منتقدان ونکوور را به‌خود اختصاص داد. اولیویا کالمن نیز به‌دلیل نقش‌آفرینی در فیلم «دختر» جایزه بهترین بازیگر زن را از آن خود کرد. فیلم «فرار» نیز از سوی حلقه منتقدان ونکوور به‌عنوان بهترین فیلم مستند انتخاب شد. در رشته بهترین فیلم بین‌المللی نیز فیلم «بدترین آدم دنیا» برنده جایزه شد.

خبر

بتمن فراتر می‌رود

فیلم بتمن با بازی رابرت پتینسون توانست با پشت سر گذاشتن پیش‌بینی منتقدان و انتظارات کمپانی وارنر بروز به آمار خیره‌کننده فروش ۱۳۴میلیون دلار در گیشه سینماهای آمریکا، در نخستین روزهای پس از اکران دست پیدا کند. به گزارش ورایتی، در پیش‌بینی‌های اولیه برآورد شده بود این فیلم بتواند در روزهای اول اکران ۱۲۸میلیون دلار فروش کند. با توجه به آمار فروش بلیت‌های فیلم بتمن در سالن‌های سینما این فیلم تا اینجای سال ۲۰۲۲ بهترین روزهای اول پس از اکران را پشت سر گذاشته است. فیلم جدید بتمن همچنین پس از فیلم «مرد عنکبوتی: راهی به خانه نیست» دومین فیلمی است که در دوران شیوع کرونا توانسته در روزهای اول پس از اکران به آمار فروش بیش از ۱۰۰میلیون دلار در گیشه سینماهای آمریکا دست پیدا کند. فیلم بتمن که با بودجه ۲۰۰میلیون دلاری ساخته شده به‌احتمال زیاد برگ برنده وارنر بروز در زمینه تجاری خواهد بود این نخستین فیلم وارنر بروز است که پس از مدت‌ها قرار است تنها در سالن‌های سینما نمایش داده شود. پیش‌تر و به‌دلیل شیوع کرونا، وارنر بروز سیاست‌های خود را تغییر داده بود و براساس سیاست‌های جدید فیلم‌های خود را همزمان در سالن‌های سینما و از طریق پلتفورم اینترنتی اچ‌بی‌او مکس اکران می‌کرد.